

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 10 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 7.

Merényletek.

Budapest, márczius 7.
 Vilmos német császár ellen
 Brémában merényletet kö-
 vettek. Egy munkás éles
 vasdarabbal megsebezte. A
 császár rögtön visszautat-
 zott Berlinbe.

Mindennek jó ma lenni, csak ural-
 kodónak nem. Mintha valami kegyetlen
 végzet támadna ellenük, mely örökké
 halállal fenyegeti őket. Mintha sirjaikból
 kikelnének mindazok a szerencsétlen ál-
 dozatok, a kiket a fejedelmi önkény vagy
 szeszély halálra vitt a vérpadon vagy
 oktalan háborukban s megbosszulnák az
 elődök bűneit az utódokban.

Az olasz király, a velszi herceg, a
 perzsa sah, azután az új olasz király, a
 portugál király s most legújabbán a né-
 met császár — rövid egy év leforgása
 alatt hat sikerült, megkísérlett vagy ter-
 vezett merénylet.

Az ó-kor telve van a zsarnokok me-
 rényleteivel népeik szabadsága, jóléte
 ellen; az új-kor történelmében ijesztő
 mértékben szaporodnak a merényletek az
 államfők ellen.

A történetíró pedig feljegyzik az ese-
 ményeket s keresi azok okait és a kap-
 csolatot a kettő közt.

Nem nehéz egyiket sem megtalálni.

Azok az ó-kori zsarnokok nem is-
 merték az *embert*. A ki kívülök létezett,
 az csak érettek létezett, lett legyen em-

ber, ló, vagy piramisnak való kő. Mindez
 csak anyag volt, amelyből föl lehetett
 építeniök saját véres dicsőségüket.

Az új-korban ismerjük már az embert,
 sőt nagyon jól is megismertük. Ott van
 minden törvénykönyv első lapján, benne
 van a magyar polgári törvénykönyv ter-
 vezetének 1. §-ában is az ünnepélyes
 kijelentés, hogy »minden ember születé-
 sétől kezdve jogképes.« Csak egyet felejt-
 tettünk ki az ember elől, egy szót: *Isten*
 nevét.

Megismertük az embert, de elfeledtük
 Istent.

Szakaszokba szedtük az ember jogait,
 de Isten iránti kötelességei kimaradtak.

Ki csodálkoznak, ha a hiányos er-
 kölsi felfogás ugyanarra az eredményre
 vezet, mint az ó-korban? Csupán az
 alany és a tárgy egyszerű cseréje az
 egész.

Ma nekem, holnap neked.

*

Nem lehet mondani egyik »megme-
 rényletezett« uralkodóra sem, hogy igaz-
 ságosan és bölcsen végezték feladataikat,
 melyet a világtörténet kiszabott nekik.

Az olasz király elfeledte megoldani
 az olasz állam égető kérdését: a római
 kérdést. A velszi herceg nemcsak a di-
 vatban, hanem »legényéletben« is mintá-
 képe volt az élelmes fiatalságnak. A sah
 népe jóléte és függetlensége árán szerez
 magának kényelmet, a portugál király
 Dél-Afrikában segédkezet nyújt egy művelt
 és bátor nép lemészárolásához s a német
 császár, mikor csak egy szavába kerülne
 az öldöklés megszüntetése, ezt az egy
 szót nem mondja ki.

Nem gyilkolnak ma az uralkodók;
 csak megengedik a mézárilást. És miért?
 Hogy nagyobb legyen dicsőségük.

Csak az a baj, hogy ma nem egyedül
 az uralkodók feledkeznek meg az isteni
 parancsról: Ne ölj! Demokrata korunk
 egyenlősít. A mi az uralkodóknak szabad,
 az szabad a munkásnak is. S innen csak
 egy hajszal választja el a merényletet:
 az a perc, míg a gondolat tetté érlelő-
 dik. Aztán csak egy revolvergolyó vagy
 egy vasdarab kell s finita la commedia.
 Mint a hogy hajdan a zsarnok egy inté-
 sére fejek gördültek le.

Rettenetes kép mind a kettő. A tör-
 ténetíró feljegyzik őket, rámutat okaikra.
 A politikus dolga aztán megpróbálni,
 hogyan tudja az okokat elhárítani?

Próbálgatni lehet akármit, mint a hogy
 eddig nem is szenvedtünk hiányt kísér-
 letekben. Csak az egy igaz utat nem
 találtuk meg; pedig olyan közel van
 hozzánk! Nem is kell messzire mennünk
 érte; a régen féltetett, porbelepte hittan-
 ban ott van a varázsszó, mely megoldja
 a kérdést:

— Credo in unum Deum.

Tegyük ezt a törvénynek első szaka-
 szává ma, mikor mindent §-okból akarunk
 megtanulni, hogy soha el ne felejtsek
 sem a királyok, sem a nemzetek. S akkor
 nem lesznek igazságtalan dicsőségre törő
 uralkodók és merényletező alattvalók.

Kuba törvényhozása épp a napokban
 alkotta meg első szabad alkotmányát. S
 abban az első szó Isten neve.

Legyen bennünk is erő, hogy felsza-
 badulva a belénk oltott eddigi gondol-
 kodás gögjétől, új gondolatvilágunkban a
 kezdet Isten neve legyen.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Eltiprott népem.

Aho János legújabb könyvéből.*

1.

Szuomi zászlaja.

Szuomi zászlaja ne lobogjon többé ünnepi
 árboczon, a kék-fehér szín ne integessen többé
 felénk köszöntéssel hazafias ünnepeken!

Legyenek az árbocok kopáran, libegve ve-
 rődjenek a megoldott zászlószinórok üres nye-
 lűkhöz.

Az ellenségeskedés szele elragadta, a kaján
 irigység dűhe letépte zászlainkat.

Hát valóban letépte? . . . Mit is tennénk
 mi a lobogó zászlókkal, a lengő lobogókkal?

Lengenek azok mi nélkülünk is; lobognak,
 ha nem is vonják föl; látjuk őket, bár tilos a
 látásuk!

Nem régiben még alig vettük észre őket,
 ügyet sem vetve haladtunk el mellettük, most
 pedig már messziről felénk ragyognak, — ra-
 gyognak, *bár nincsenek*.

* Aho János, a legnagyobb élő finn író, ezen a
 czímen adott ki két kötet apróságot. Mind a finn nem-
 zet szomorú sorsát tükrözi s reményt ébreszt egy szebb
 jövő iránt. E művet egész Finnországban (finnül: *Szuomi*)
 lelkesedve olvassák és magasztalják.

Azelőtt a virágok és lombok között majd-
 nem elveszték a többi ünnepi dísz mellett, most
 rajtuk kívül semmi dísz sem óhajtunk. Min-
 denki az alacsony rudon kereste őket s ott meg
 is találta . . . Pedig csak *most* lobognak, csak
 most dagadoznak igazán! Ott látjuk őket a há-
 zak ormain, fölemeljük a fenyők csúcsára, oda
 tűzzük a jegenyék ágaira, ráköltjük a sővény
 karóira, látjuk őket, mert *akarjuk* látni.

Azt gondolták, hogy örökre elvették zász-
 lainkat, mindenkorra elrabolták lobogóinkat;
 azt hitték, hogy elfeledtük őket s az idegenét
 fogadtuk el.

Hát nem tudják, hogy a hol fehér bárány-
 felhő uszik az égnek boltozatán, ott van Szuomi
 zászlaja; hogy a hol hóhegyek merednek föl az
 égre, ott vannak a mi színeink; hogy a hol
 vitorla fehérlik a kéklő tengeren, ott is a mi
 színeink vannak?

Vagy megtiltják a felhőnek, hogy az égen
 járjon; a hónak, hogy fehéren ragyogjon; ten-
 gerünknek, ezer tavunknak, hogy kéklőn csil-
 logjon?

Elsőtétíthetik-e az eget, szürkítő te-
 tik-e a havat, meg tudják-e akadályozni a nap
 sugarát, hogy tündököljön?

Fölemelik-e kezüket, hogy *ezeket* a zász-
 lainkat is összetépjék?

2.

Pohár a hazáért.

Kaisaniemiben mesteráldomás* volt, itt,
 a hazafias emlékek és számtalan lakomának
 meg ünnepi szónoklatnak régi, híres fészében
 a mult februárius egyik keddjén.

Az ebédnek vége volt, a terítőre került a
 fekete kávé a hozzá tartozó konyakos, likőrös
 és pucos pohárakkal, melyeket sűrűn koc-
 czintgattak és üritettek vig nevetés és tréfál-
 kozások kíséretében.

A fiatal embereknek volt okuk a nevetésre
 és a tréfálózásra; a jövő kitarja kapuját,
 előltük széles és sima út volt, meg biztos
 irány, mely a társadalom legmagasabb csúcsaira
 és verőfényes tetőire vezet.

Szokás szerint sok beszédet mondtak úgy
 a házigazdákra, mint a vendégekre; egyik a
 másik után emelkedett föl és csakhamar majd-
 nem mindnyájan mondtak beszédeket, több-
 kisebb közbeszólással, a mint ez szokás Szu-
 omiban, a hol az emberek ünnepi hangulat-
 ban oly szívesen nyitják ki a szavak szekré-
 nyének ajtaját.

A hazára még nem mondtak beszédet s
 talán nem is mondtak volna, ha váratlanul

* A finn egyetemi hallgatók befejező vizsgálat a
 mesteri vizsgálat, melynek letévése után nagy áldomást
 szoktak csapni.

S erre egyformán szükség van a trónon és a munkás kunyhójában.

Az erzsébetvárosi mandátum.

Csernány Lajos halála alkalmával megüresedett a budapesti hetedik kerület mandátuma és a kerület polgárságának egy részében felmerült a terv, hogy az országgyűlési ciklus elején volt képviselőjüket, **Morzsányi Károlyt** válasszák meg újra. De ez a terv nyomban erős áramlatot keltett, amennyiben a polgárság másik része nagyon időszertülnének tartaná **Morzsányi** megválasztását most, amikor éppen az összeférhetetlenségi törvény revíziója foglalkoztatja az összes politikai köröket. Ugy beszélnek, hogy a jelölést maga **Morzsányi** is aligha fogadja el most, mert az ő fellépése megnehezíthetné az inkompatibilitási törvény revíziójának létrejöttét, megzavarván azoknak a köröknek az intencióit, amelyek a revízióban éppen úgy tartózkodni akarnak a tulságos gyöngeségtől, mint a tulságos szigoritástól. Ilyen körülmények közt az erzsébetvárosi kerület polgársága legszívesebben **Beöthy Akost**, politikai életünk e kiváló alakját óhajtaná képviselőjelöltnek, **pártonkívüli** programmal. A kerület polgársága részéről a **Beöthy Akos** jelölésére vonatkozólag kérdést tettek **Szell Kálmán** miniszterelnöknél, aki azt felelte, hogy **Beöthy Akos** jelölése ellen semmi kifogása sem volna.

A tiencini settlement.

Hattized négyzetkilométernyi területre akarja felépíteni Goluchovszky Agenor a kínai osztrák-magyar birodalmat. Egészséges, szép kis területet vett e célra Tiencinben, mely ott van mindjárt a mennyei birodalom kapujánál. Egész csendben, feltűnés nélkül érkezett a birtokvásárlás híre, mely felől senkit sem kérdeztek meg. A táviratok közt, melyek a mi matrónáink bátorságát dicsérték, egy napon megjelent a tiencini settlement akvizíciója. Mindjárt ezután Bécsből siettek megnyugtanni a világot, de főleg a magyarokat, hogy az egész dolog szóra sem érdemes, csak éppen egy csendes kis telepet vásároltak, a hol az osztrák és a magyar alattvalók békességben él-

hetnek az osztrák-magyar hadsereg védelme alatt. Nem is fog sok pénzbe kerülni, de mindezt kevesebbe kerül, mint a menyit ér, csak éppen azt nem tudni, hogy mégis mennyibe. Azóta egy darabig nem jött semmi jelentés, de most egy szűkszávu távirat jelentős hírt hoz. A hadügyminisztérium megbizta Junk Vilmos mérnökkari alezredest, utazzék haladéktalanul Tiencinbe, hogy a monarchia számára szükséges építkezéseket vezesse. Junk alezredest most Temesváron állomásozik és még ebben a hónapban elindul Ázsiába. Hogy mi mindent fognak építeni, azt nem árulja el a távirat, de valószínű, hogy követségi palotát, meg kaszárnját. Az első arra lesz jó, hogy a kínai zavarok idején a nagy követnek ne kelljen Európában üdülni, a másik arra szűkeges, hogy a nagykövet üdülését kényelmessé és főleg biztossá tegyék. Mindezekért a csekélységekért egyelőre öt óriási hadihajónk cirkálnak a sárga-tengerben, közel 2500 főnyi legénység van elfoglalva a partok és a boxerek őrizetével, kétszeres zsolddal, sok-sok municzióval, élelmi szerrel, mindennel, a mi jó és drága és a mit — mi fogunk megfizetni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 7.

Mikor ma **Perczel Dezső** elhagyta az elnöki szobát és a folyosón végig haladva a terem felé tartott, csodálkozva mondta:

— Hát ilyen kevesen vagyunk?

Bizony, a képviselők nagyon kevesen voltak a folyosón is. Ugy látszik, a pénzügyi tárcza dolgai nem találnak érdeklődésre és éppen soggel nem izgatják a kedélyeket.

Mindenki meglepetésére, ma már be is fejezték a pénzügyi tárcza költségvetését. Összesen három szónok szólalt fel a tárcza tárgyalásánál, s azok is mind ellenzékiek voltak, két függetlenségi és egy néppárti. A kormánypart tartózkodott a szólástól, jöllehet az ellenzék biztatta őket. — Nem akadt vállalkozó, ki a tárczáról előismeréssel szólhatott volna. — Csupa panasz, teher, szomorú adat merült fel a felszólalások során.

Bartha Odön, **Csávolszky** nagy szabásu beszédekben élesen bíralták meg a tárczát, s ma mikor a vitát lezárták, igyekezett őket a

miniszter nagyon kevés sikerrel czáfolni. — Az ellenzék folytonos tiltakozása, bizonyos ideges zaj közepette mondta el a miniszter kevésbé argumentumos beszédjét.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök jelentette, hogy **Zákó Iván** mandátumának igazolása óta lejárt a kérvényezésre főtartott harmincz nap. Kérvény nem érkezett s így a Ház a mandátumot végleg igazolta.

Szabó Imre a pénzügyi bizottságnak a magyar-horvát tengerhajózási társasággal kötendő szerződésre és a torontáli helyi érdekű vasuti javaslatra vonatkozó jelentését terjesztette be.

Lukács László pénzügyminiszter pedig két új törvényjavaslatot nyújtott be. Az egyik a szeszadó-törvény némely határozmányainak módosításáról szól, a másik pedig a nyugta-bélyegnek és szerződés-bélyegnek némely esetben készpénzzel való lerovásáról.

Következett napirend szerint a pénzügyi költségvetés tárgyalása.

Elnök bejelenti, hogy a pénzügyminiszter a tárgyalás tartamára **Toepke Alfréd** államtitkárt jelenti be képviselőjeként, fölvilágosítások adására.

A Ház ezt tudomásul veszi.

Ha itt volnának.

Juriss Mihály szólalt fel, a ki beszédében foglalkozott mindenekelőtt a tisztviselők helyzetével. Majd beszél azokról a zaklatásokról, melyeknek az adózó közönség van kitéve és erre nézve több példát is hoz föl.

— Sok törvényt hoztunk, — mondja aztán, — de egyet sem olyat, a mely a nép terhein enyhítene. Pedig négyszázötvenhárman vagyunk itt!

— Igen, ha itt volnánk! — kiált közbe **Madarász József**.

Juriss természetesen azzal végzi, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Mire megy el a pénz?

Csávolszky Lajos függetlenségi szónok tág keretben bírálja a költségvetést. Különösen a munkáskérdést tolja előtérbe. Látjuk a jelen-

pezső nem kerül az asztalra. Hogy a pezső honnét került, senki sem tudta s nem is kérdezte. Rendszerint soha sem tudja az ember, ki hozatja a pezsőt. Ez ajándék, melynek gazdája legtöbbször ismeretlen akar maradni. Ez alkalommal valószínűleg valamelyik gazdagföldbirtokos fiu volt, mert ilyenek is találkoztak az újdonsült magisterek között.

Akármit volt is a dolog, de a pezső hamarosan eszébe juttatta egyik fiatalembernek, hogy a hazáért még nem üritettek poharat.

— Uraim! — szólt kociztva a habzó pohárral. — A hazára akarok poharat emelni. Nem arra a vén, komoly apóra, a ki a kuczkóban ül s onnan integet egyre az újjával, mondván: emlékezzetek, mivel tartoztok nekem, fiaim! Hanem arra a vidám leánykára, a ki tánczot rop és tánczra hív és azt kívánja, hogy mi is mulassunk és így szól: töltsétek meg a poharaitokat, pajtikáim, míg itt a szép ifjuság! . . . Hisz jó ő is, az apóka, különösen, mivel oly jól gondokat viseli, egyikünknek hivatalt, másikunknak vagyont ad, van az öregnek egy pár tallérja a láda fenekén, jöllehet egy kissé fukarkodik. Nem olyan szegény; ágrulszakadt a mi szegény hazánk, mint a költők éneklik. Nem zordon vadon már, melyet törve kell irtanunk. Biztos, erős művelésben levő gazdaság ő, melynek szántóföldjei teremnek, csak vetni kell beléjük. Nem kell a szomszédokkal

czivakodnunk a határ miatt versengenünk, mert a föld törvényesen ki van mérve és bekerítve. Hát hadd legyünk vidámak! Nem mindig szomorkodik Szuomi, legyen ideje most az örömeink! Nem fenyeget semmi veszély. Üritsük poharunkat a boldog Finnországra! Igyunk habzó pezsőt! Pezsőt igyunk, az ifju Szuomi italát! Az apó azért nem lesz szegényebb, vagyona nem kisebbedik! De uraim, mire való ez a sok beszéd! Émelem ezt a csillogó poharat, melyben e uemes nedű pezső. . .

Mindnyájan fölemelték poharukat s várták az alkalmat, hogy kiürítsék, mert a pezső csak addig jó, míg pezső. Éppen harsogó éljen kiáltásba törtek ki, mikor az ajtó nagy robajjal feltárult s berohant egyik a vendégek közül, egy külön lapra nyomtatott táviratot vetve az asztalra.

— Olvassák — kiáltotta.

— Mi az? — kérdé a szónok.

— Olvasd! Olvasd hangosan!

— Add ide!

És olvasta, míg a többiek mintegy megkövülve állottak abban a helyzetben, mint éppen poharat akartak üriteni a haza boldogságára.

Senki sem tudta, mit szóljon. Némán hanyatlottak le ülőhelyükre, a honnan az imént pohárral kezükben emelkedtek föl. A pezsőt ott felejték a pohárban; az ott gyöngyözött, majd elsimult, meggyöngült s undok, émelegős czukros vízzé lett.

A beszélő is székebe hanyatlott, elvette magától a lapot, a mely zörögve vándorolt kézről kézre; mindenki saját szemével akarta látni: mi van ráírva? Aztán ott ült az asztal sarkán, maga elé bámulva, kényelmetlen helyzetében, a mit most észre sem vett. De mikor már a lap megtette körutját az asztal körül s ismét ő mellette zördült meg, hirtelen fölugrott.

— Uraim! — kiáltá és arca lángolt, szeme ragyogott. — A hazát akartam felköszönteni, de félbeszakítottak . . . Balgaságot beszéltem! Ostoba voltam! S önök is ostobák voltak, mint én! Mi itt az élet örömeire ittunk, midőn vész közelget. El a konyakkal és likőrrel — e kómekekkel és ámitókkal az ellenség-től körül vett várban! Egy csöppjük se érintse ajkamat! — El — le velők! Ki!

Megragadta az abroszt, megrántotta és földre hullottak a pezsős, konyakos palaczkok, félig telt poharak.

— Most éljen a haza! Éljen az ő Szuomi! Éljen a szigorú apó, a ki a kuczkóban ül!

S Kaisaniemi falai közt, a régi, híres Kaisaniemi szők falai közt oly hatalmas és haraggal telt éljen-kiáltás dördült meg, hogy úgy látszott, mintha a falak tágultak és a tető fölemelkedett volna . . .

ségeket mennyire rossz lábon áll nálunk a munkások érdeke. A pénzügyminiszter nem tördök a szegény emberrel, csak az a cél lebeg előtte, hogy minél több pénz folyjon az állampénztárba, hogy aztán azt az óriási összeget mily áldozatok árán adja össze az adózó polgár, azt nem veszik tekintetbe.

Sürgeti az adók csökkentését, mely egyedül képes lesz rossz gazdasági helyzetünket megjavítani. Óriási az adóteher s ezt a többségnek rója fel hibául. Kérde mire kell a pénz?

Hisz látjuk, ha nemzeti célokra van szükségünk pénzre, ott mindig azzal áll elő a miniszter: nincs pénz! De viszont közös ügyeink költségének fedezésére kell hogy pénz legyen. A miből aztán tisztán az osztrákoknak van haszna s nem nekünk.

A miniszter kifogásolja azt a hangot, melyet az ellenzék vele szemben használ, erre nézve kijelenti, hogy az ellenzék nem arra való, hogy udvariaskodjon, de hogy az igazság érdekében harczra keljen.

A miniszter eljárása minden erkölcsi alapot nélkülözött akkor, a mikor minisztertársai elbuktak s ő mégis belépett a Széll-kabinetbe. (Ugy van balról.)

Támadja aztán **Hegedüs** kereskedelmi minisztert, ki csak sokat utazik, sok toasztot mond, mindent ígér — és semmit sem tesz. Ez nem egy miniszterhez való eljárás.

Ne ígérjen semmit, de tegyen annál többet. Szólo biztosítja, így sokkal több elismerésben fog részesülni. Ez a köpenyforgatás nem méltó egy miniszterhez.

Kifogásolja, azt a reklámozást, a mit a miniszterek fizetett lapjaik után véghez visznek.

Sürgeti az adóreformot s különösen az óriási földadót redukálják mindenkiféle.

Tiltakozik szóló végre, hogy oly óriási összegeket áldozzon a kormány közös ügyeinkre, azt hiszi, hogy ezeket is lehet redukálni.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Replika.

Lukács László pénzügyminiszter: Reflektálni kíván a felhangzott konkrét vádakra. Mindenekelőtt Csávolszky beszédével foglalkozik, ki azt kérdezte tőle, miért maradt meg a helyén. Ő akkor kötelességét teljesítette, s jövőben is ez irányban fogja helyét betölteni. Ez az ő felfogása, bármit mond is Csávolszky. (Helyeslés jobbról). Csávolszky heves támadást intézett a költségvetés ellen, de a ki beszédjét hallotta, meggyőződhetett arról, hogy abban csak támadás van, de bizonyíték nincs. Mert hisz a zárszámadások világosan megczáfolják Csávolszky könnyelmű vádját. Az a vádja is alaptalan, hogy a költségvetés nem realis, mert a kiadás nem felel meg a szükségleteknek, de hisz azt szóló is tudja, hogy az államháztartásban nem lehet oly előirányzatot csinálni, mely mindig megfeleljen a tényleges kiadásnak, mert azzal senki sem számolhat, hol és mikor kell az előirányzatot tullepni. (Helyeslés jobbról).

Az adó redukálása nem tőle függ, neki csak a törvényt kell végrehajtani. Juriss képviselő panaszkodik az óriási földadót, melyet leszállítani kér s egyúttal a tisztviselők fizetését kívánja felemelni, hát ez lehetetlen, mert a fizetéseket csak úgy lehet felemelni, ha erre a fedezet a földadóból kerül be.

Áttér Barta tegnapi érdekes beszédjére, mely minden tekintetben felülmúlja tárgyilagosságban a mai beszédekét. De ő sem tud megbarátkozni a rezervákkal. Ezzel szemben kijelenti, hogy bírálata nem igazságos. A többletek nem a végrehajtások szigorúságából eredtek. S így a szemrehányásnak alapja nincs. A bevételekben némi visszaesés tapasztalható, de ennek meg van az oka a gazdasági hanyatlásban. Hisz szóló, hogy a közgazdasági helyzet javulásával ez a visszaesés meg fog szűnni.

Vádolja továbbá Csávolszky, hogy nem tesz semmit az iszákosság ellen, erre nézve kijelenti, s erről meggyőződést szerezhet szóló, hogy ez ellen soha annyit nem tettek mint most, Leszállították a korezmák számát, s redukálták az italmérsi engedélyeket. (Helyeslés jobbról).

Felkiállítás balról: Arra felé forduljon.

Endrey Gyula: A szabadelvű klubban mondja ezeket, azok elhiszik. (Zaj).

Elnök csemet.

Lukács László: Az adósróf tétele is igen tulzott felfogás, mert hisz az adóelengedés nem tőle függ. Kijelenti a miniszter, hogy mindenkor a legnagyobb igyekezettel van a költség-előirányzat készítésénél, nem fog késni a bajokon segíteni, amint annak lehetősége fenn fog állani.

Kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés jobbról).

Öt perc szünet.

Szünet után

Hegedüs reflektált Csávolszky beszédjére. Hogy miért váltak el utjaik, azt mindenki tudja.

Beszédjét a következőképpen fejezte be: Mindenki tudja azt is, hogy miként gyűjtöttem én a mézet s hogy miként gyűjtötte Csávolszky. Itéljen a ház.

A részleteket holnap tárgyalják.

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Évenként felpanaszolja Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a közigazgatásról szóló jelentésében a tapasztalt sérelmeket s feltárja kívánalmait az egyes ressort miniszterek előtt.

Igaz, hogy kevés eredménye van ezeknek a panaszoknak és kérelmeknek, de ha csak valamit is elérünk általuk, már nem vész kárba a fáradozása az előadónak és a közig. bizottságnak.

A tegnap tartott közigazgatási bizottság ülésén az új főjegyző: **Rimler** Károly terjesztette elő az évi jelentést. És derekas munkát végzett. Szépen csoportosította azt a mi fáj s amivel segítve lenne rajtunk.

Itt-ott kissé megnyirbálták ugyan a jelentést, de ez olyan volt, mint az első bálba készülő szép leány esete. Az egész rokonság simitni igyekszik még egyet rajta, csupa jóakarattól, hogy annál csinosabb legyen.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt; jelen voltak:

Dr. Bulyovszky József polgármester, Rimler Károly főjegyző, Dús László főügyész, dr. Baróthy Ákos főorvos, dr. Grámm Károly árvászéki hely. elnök, Lukács Ödön aljegyző; továbbá Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Varró Domokos áll. ép. hiv. főnök, Némethy Károly, Hlatky Endre, dr. Horványi Géza, Rádl Ödön, dr. Grósz Albert, Mezey Mihály, Huzella Gyula, dr. Berkovits Ferencz, Mihelyi Adolf.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester havi jelentését, a melyből közöljük a következőket:

A polgármester havi jelentése.

Lukács Ödön aljegyző felolvasta a polgármester havi jelentését a közigazgatás február havi állapotáról.

A közegészségügyi állapot február hónapban jónak mondható, mivel a fertőző betegségek szüneteltek. A kanyaró megszűnt s így a

járványbizottság feloszlott. Az influenza szórvaonyosan lépett fel.

Született a hónap folyamán 74 fiu, 58 leány, összesen 132 gyermek. Meghalt 58 férfi, 56 nő, összesen 114 egyén. Elhaltak Ujvároson 33, Olasziban 22, Velence-Váralja és Csillagvároson 29, a kórházakban 30. Szegény beteg 492 gyógykezelettet, dajkaságban volt 56 gyermek, a Fehér kereszt-egylet 556 gyermeket gondozott.

A **közbiztonsági** állapot kielégítő volt. Lopás 49, súlyos testi sértés 6, könnyű testi sértés 4, sikkasztás 5, csalás 2 fordult elő.

Nyomozás eszközöltetett eredménynyel 42, eredmény nélkül 24.

Letartóztatva volt 53, átkisértetett a hatósághoz 11, eltolonczoltatott 42 egyén. Kihágási följelentést 151 esetben tettek. Két öngyilkosság fordult elő.

Az **adóbefizetések** kedvezők voltak, mert 5414 koronával több kincstári adó folyt be február hónapban, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Befolyt:

Kincstári adóban — —	102296 kor. 45 fill.
» kamatban — —	570 » 01 »
Hadmentességi díjakban	327 » 27 »
Bélyeg- és jogilletékben	3266 » 26 »
Tőzsde adóban — —	107 » 44 »
Házalási adóban — —	74 » 28 »
Agrár-kölcsön visszafizetésben — —	166 » 58 »
Összesen:	107808 kor. 29 fill.

Községi utadóban — — 8431 kor. 72 fill.

» kamatban — — 102 » 03 »

Az I. fokú iparhatóság által február hónapban kiadatott 15 iparigazolvány s megszünt 13 iparüzlet.

A polgármesteri jelentést a szakeladók nemleges jelentéseivel együtt tudomásul vették.

A közigazgatási bíróság a vízműtelep biztosítására építendő kőgát ügyében újabb határozat hozatalát mondotta ki, a kőgát fenntartását illetőleg.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő előterjesztést tett, hogy az óvó és tankötelesek irassanak össze.

A polgármesterre bízák ennek az eszközöltetését.

A város kérése és óhajai.

Ezután **Rimler** Károly főjegyző előterjesztette a közigazgatási bizottság évi jelentését, a mely felöleli azon kívánalmakat és kéréseket, amelyeket a közigazgatási bizottság az egyes miniszterek elé terjeszt.

Az új főjegyző igen csinosan állította össze a jelentést.

A miniszterelnök és belügyminisztert illetőleg kiemeli, hogy a városok mily nagy áldozatokat hoznak az államnak, amikor tisztviselőik egy jó része állami funkciót teljesít. Ezt állami segítség nélkül tovább meg nem bírják, csak ha újabb pótdómeléssel terhelik meg a polgárokat.

Megismétli azon kérést, hogy a városok kölcsönkötvényei és kamatszelvevényei bélyeg és kamatmentesek legyenek s hogy a külföld is nagyobb bizalommal viseltessék kölcsönök adásánál a vidéki városok iránt, a kölcsönkötvények óvadékképességgel birjanak, állami garancia mellett. A pénzügyminiszter megmutatta a módot, amelylyel ez elérhető. Ezért köszönetet mond a közigazgatási bizottságnak. A város ez irányban megtette a felterjesztést.

Kiemeli a jelentés a gyárparipar hathatós fejlesztésének szükségességét. Nálunk különösen létesíthető volna: növényi olajgyár, szalma-kelep és czirokgyár, tejneműek feldolgozása, conservek, vegyi készítmények gyára. Ezekre az előfeltételek meg vannak nálunk.

Ezek kívül szükség volna passzomány, öntött vaj, gyufa, papir, csonteszterga és csontgomb, posztószövő és dombor papir gyárra.

Alkalomadtán a bel- vagy külföldi tőkét a miniszter irányítsa Nagyváradi felé.

Felemlíti a jelentés a színház építését, s hogy Nagyváradi színházának csak egy biztosítható, ha Nagyváradihoz csatolják Brassót, Nagyszeben és Marosvásárhelyt s évi 20,000 korona államsegélyt nyer a nagyváradi színház.

Rámutat a városháza építésére, amely szintén nagy áldozatot követel.

Mihályi Adolf kapcsolatosan kéri, hogy a jelentés e részében gondoskodjanak a munkások munkával leendő ellátásáról s kéri, miszerint a miniszter állami intézmények: gyárak, gépműhely stb. felállításával segítse a várost.

Ezzel együtt fogadták el az előterjesztést.

A közrendészet.

A jelentés további részében foglalkozik az új büntető törvénynek az előnyomozásra vonatkozó részével a főjegyző. Az előnyomozással járó sok alakiság megnehezíti a rendőrség munkáját. A letartóztatás nagyon megvan szorítva.

A büntető osztály személyzetét szaporítani kell. Felemlíti meg, hogy az elmúlt évben a rendőrség létszáma szaporított.

Hlatky Endre nem helyesli, hogy ez a kifogás az új büntető törvény ellen bevételnek a jelentésbe, mert az egy évi tapasztalat kevés a bírálatra. Százados mulasztást pótol a törvény, a mely a letartóztatás megszorításával az egyéni szabadságot védi. Hagyják ki e részt a jelentésből.

Dr. Nagy Géza kir. ügyész a legnagyobb elismeréssel szól a nagyváradi rendőrségnél teljesített előnyomozásokról, amelynek Budapesten sem találunk különét. Azonban osztja a Hlatky által elmondottakat. A törvény jó, de még új, nem találjuk bele magunkat. O is a kihagyás mellett van.

Dr. Bulyovszky József hozzájárul ahhoz, hogy ne bíráljuk a törvényt. De védeni kell a város érdekét is, mert az új büntető igazságszolgáltatás ellátása nagy terheket ró a városra. Adjon kifejezést a bizottság azon kérésének, hogy feladatának teljesítésében támogassa az állam a várost.

Hlatky Endre kívánságához képest, s a polgármester felszólalása értelmében fogadták el a jelentés ezen részét.

A nyilvános betegápolás körül sok felesleges munkát okoz az orvosi vények vándorlása, felülvizsgálása. Ennek egyszerűsítése kívánatos. — Elfogadták.

A megcsontított város.

A pénzügyminiszter tárczáját illetőleg felemlíti a jelentés, hogy a szeszes italok behozatali vámjának törlése által 12,000 koronával károsul a város. Ennyivel csökkent a vasuti közlekedés. Ezért adjon az állam 10,000 korona állami kárpótlást. — A miniszter kilátásba helyezte, hogy külön felterjesztésre a törült behozatali vámot, a szeszes italok után újból visszaállítja.

A külön felterjesztés már megtéve, de azért benahagyták ezen kérést is a jelentésben.

Ujabb kívánalmak.

Papp Miklós felszólalására az italmérések számának 35-el leendő emelését szintén kéri a bizottság a jelentésben.

Mihályi Adolf indítványára bevették továbbá a jelentésbe azon kérelmeket, hogy Nagyváradi dohány beváltó hivatal állítsassék fel

— a nagyváradi és biharmegyei jövedéki kiadásokban ne a debreczeni kir. törvényszék, illetve kir. tábla, hanem a nagyváradi kir. törvényszék és kir. tábla ítélkezzen; — végül elfogadták, hogy Nagyváradi és B.-Csaba között újabb gyorsvonalat vagy személyvonat létesítsenek, avagy a mostani menetrend módosítsassék akként, hogy Szalonta, Sarkad stb egy nap alatt megjárható legyen.

Dr. Berkovits Ferenc indítványozta, hogy kéri a nagyváradi kir. adóhivatalnak váltópénztári jelleggel leendő felruházását. — Elfogadták.

A mesterséges borok.

A földművelésügyi miniszter tárczáját, illetőleg a jelentés sérelmesnek tartja, hogy a mesterséges borok elkobzása alkalmával azt tapasztalták, miszerint azokat a kereskedőket büntették, akik a hozatott mesterséges borokat forgalomba hozták, de a készítő nagykereskedőket, akiktől az itteniek a bort beszerezték, nem büntették.

Hlatky Endre ezt nem helyesli a jelentésbe így fel venni. A hibát ott találja, hogy a kereskedő vagy bormérőnek, aki a bort hozatja, nincs módjában azt vegyileg megvizsgáltatni, mert csak Budapesten és Kolozsvárott van ilyen vizsgálatért, 8 hónapig is várni kell, míg az eredményt megkapja. Így aztán vagy mérni tudta nélkül a hamis bort, vagy zárja be a boltját. Azt kéri, hogy állítson fel a miniszter itt és más borvidékeken is, vegyvizsgáló állomásokat.

Beöthy László főispán azt nem helyesli, hogy a bírói eljárást bírálja a jelentés, hanem vegyék be azt, hogy óhajtanék, mikép a mesterséges bort készítő gyárosok és nagykereskedők is büntetessenek s hogy állítsanak fel vegyvizsgáló állomásokat.

Az eredeti szöveg mellőzésével a főispán indítványát vették be a jelentésbe.

Kereskedelmi Akadémia.

Dr. Bulyovszky József polgármester felhívja a közg. bizottság figyelmét arra, hogy a közoktatási kormány felsőbb kereskedelmi Akadémiákat állít fel. Indítványozza, hogy a jelentésben egy ilyen keresk. Akadémiának Nagyváradi leendő felállítását kéri. — Továbbá az iránt is intézzenek kérelmet a kultuszminiszterhez, hogy a tankötelesek összeírását ne évenként, hanem öt évenként legyen köteles a város eszközölni.

Huzella Gyula részt vett a kereskedelmi Akadémiák létesítése tárgyában tartott enquete-n. Ilyen legfelsőbb kereskedelmi Akadémiát csak Budapesten és Kolozsvárott állítanak fel. A vidéken ehhez sem tanuló, sem tanuló anyag nem volna. Ejtsék el ennek a kérdésnek a jelentésbe való felvételét.

Sipos Orbán felvilágosításul megjegyzi, hogy a tankötelesek összeírása nem statisztika miatt, hanem ellenőrzés szempontjából kötelező, mert a törvény mondja ki a tankötelezettséget. Ezt éppen úgy évenként kell teljesíteni, mint a sorozásra kerülők összeírását.

Dr. Hoványi Géza helyesli, hogy kéri a kereskedelmi Akadémia felállítását, mert erre minden feltétel meg van nálunk.

A kereskedelmi Akadémiát felvették a jelentésbe, ellenben a tankötelesek összeírásának öt évre leendő kiterjesztését mellőzték.

A jelentésnek statisztikai részét elfogadták.

Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

UJDONSAGOK.

Merénylet a német császár ellen.

Arról a merényletről, a melyet tegnap Vilmos német császár ellen Brémában elkövettek, onnan a következő újabb távirati tudósítást kaptuk:

A császár tegnap kocsin ment a városi tanács épületétől a vasuti pályaházba. Utközben hirtelen a kocsit elé toppant egy egészen fiatal, alig pelyhedző bajusszu ifju, a ki szó nélkül egy súlyos tárgyat dobott a császár felé.

A császár észre vette a merénylőt, leguggolt kissé, de mind a mellett a vasdarab arcát érte, úgy hogy vére kiserkedt és végig csurgott ábrázatán. Természetesen, azonnal nagy csődület támadt az uralkodó fogata körül. A nép rávetette magát a merénylőre, földhöz tiporta, de az még ott is iszonyuan védekezett. Valaki hátulról fejbe ütötte, a mitől a merénylő eszméletét veszítette.

A német császár ezután tovább hajtattott. A pályaudvarhoz érve a jelentéktelen sebet megmosták és az orvos konstata, hogy a sérülésnek semmiféle komolyabb következményei nem lesznek. Nem is halasztotta el a császár Berlinbe való utazását s már tegnap reggel nyolcz órakor oda érkezett.

A merénylőt eszméletlen állapotban vitték a brémai policziára. Hosszu időbe került, a mig magához tért és képes volt a hozzá intézett kérdésekre feleletet adni. Neve Wiland és husz esztendő. Születésének helyét nem akarja megmondani. Azt állítja, hogy epileptikus rohamokban szenved. Tártak is nála különféle reczipéket, a melyekből következtetni lehet, hogy ez az állítása megfelel a valóságnak.

Más kérdésekre elmondta még Wiland, hogy betegsége hosszu idő óta tart és orvosai nem igen biztatták, hogy meg fog gyógyulni. Tettének okára nézve semminő fölvilágosítást adni nem hajlandó és amikor erre vonatkozólag faggatják, konokul hallgat. A vasdarab, a mit a német császárra dobott, vasuti sín-rész. Sulya egy és fél font.

Az eddigi kihallgatások s a meg-ejtett vizsgálat arra engednek következtetni, hogy a merénylet nem politikai természetű. Általános a vélemény, hogy komoly háttére a dolgnak nincs.

A »Weser Zeitung« szerint a vasdarab Vilmos császárt a jobb szemé alatt az arcán találta, de alighanem csak surolta, mert az egész út alatt, melyet a városházától az indóházig tett meg, Schultz polgármesternek említést sem tett arról, hogy érzi a sérülést. Csak a polgármester figyelmzettette, hogy vérzik az arca.

Berlin, márcz. 7. (Saj. tud. táv.) Vilmos császár sebe az orvosok véleménye szerint négy centiméter nagyságu s járomcsontig ható. Varrás nélkül összeköthető.

Berlin, márcz. 7. (Saj. tud. táv.) Vilmos császár Helgolandból érkezett Brémába s a szenátort is értesítette. Hogy a merénylő miként került a lovas csendőrök között a császárhoz, senkisémet tudja. Mikor a vasdarab a császár arcát érte, fájdalommal összerezgett.

Berlin, márcz. 7. (Saj. tud. táv.) A képviselőházban az elnök tegnap bejelentette a tárgysorozat előtt a Vilmos császár ellen elkövetett merényletet.

A képviselőház mély felháborodásának adott a történetek felett kifejezést s háromszoros »hoch«-kiáltással tüntetett a császár mellett.

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 8. Városházépítő biz. ülés a városházán d. u. 8 órákor.
Márcz. 8. Jogügyi biz. ülés a városi főügyészi hivatalban az Apolló épületben d. u. 8 órákor.
Márcz. 9. Felolvasás a v. velencei Népkörben este 8 órákor.
Márcz. 9. Gabelsberger-Markovits gyorsíró egyesület vál. ülése d. u. 5 órákor a főreáliskolában.
Márcz. 14. Városi közgyűlés.
Márcz. 10. Böjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órákor.
Márcz. 17. » » » » » » » » 11 »
Márcz. 24. » » » » » » » » 11 »
Márcz. 20. Meggyűlés d. e. 9 órákor.
Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozat a tűzoltó őrtanyán.

* **Tavaszdíj.** Ezt tapasztalja az emberiség egyik fele örömmel, másik fele bánattal. Bánattal azok, a kiknek ki kell váltani a tavaszi ruhákat s nincs miből; ellenben örömmel azok, a kik a tavaszi ruhát nem csapták be, csak a téli készülnek becsapni. Mindehhez járul az a kellemetlen hír, hogy néhol áradástól tartanak; a felvidéken különösen több folyó erős áradásáról érkezik jelentés. Nagyváradon egyelőre nincs mitől tartani; nálunk olyan lassan és egyenletesen indult meg az olvadás, hogy a hegyek hótakarója szinte észrevétlenül fut le a Körözsön; ha csak valami váratlan esemény közbe nem lép, az idén mi még a szokott kisebb-szerű áradásoktól is mentek maradunk.

* **Tisza Kálmán betegsége.** Tisza Kálmán influenzája még mindig a szobához köti, ezért nem lehetett jelen Csernátony temetésén.

* **Egy derék apáca halála.** A vármegyei kórházban immáron negyedik éve működő betegápoló nővéreknek a tegnapi nap meghozta az első halottat: délután fél három órákor hunyta le szemeit a halál álmára Reus Ambrósia nővér, ki messze hagyva a szülei otthonát hozzánk jött, hogy ideális hivatásának nehéz terhét viselje, ő, kiért mindent elhagyott, legyen bőséges jutalma. R. I. P.

* **Rutén küldöttség Budapestén.** Nagy küldöttség, papokból és köztisztviselőkből álló, tisztelgett tegnapelőtt a miniszterelnöknél, a kereskedelmi és földmívelési miniszternél. Tulajdonképpen célja a küldöttségnek az volt, hogy a beregi felvidéki lakosság segítségét kérjék. Egan Ede eddigi működése tulajdonképpen csak a szolvai járásra terjedt ki, a beregfelvidéki lakosságra nem. Csak annyi történt Barta Ödön képviselő közbenjárására, hogy az inségmunkákra fölvetett 400.000 korona hitelből százezer koronát az árdánházi, beregfalusi, beregfalu—munkácsi, ilosva—szajkófalvi utvonalak kiépítésére adott a kormány. A vidék intelligenciája most küldöttség útján mondott köszönetet Hegedüs Sándor miniszternek az adott százezer koronáért.

A küldöttséget Barta Ödön vezette, tagjai voltak: Kossey Elek árdánházi esperes, Horosnyai Tivadar esperes, Laurisn Gusztáv, Illiczky Gábor, Melles András, Jaczkovics Pál plebánosok, Bereczky József református lelkész, Rónay Antal Bereg- és Ugocsa megyék erdő-

mestere, Vigváry Mihály beregvárosi lelkész, Tóth Bertalan beregfalusi bíró, Homonnai László bíró. — A kereskedelmi miniszterhez Kossey Elek esperes beszélt, megköszönte, hogy elismerte a rutének százados elmaradottságának és szánandó helyzetének okát s hogy a járattalan utak helyreállítására százezer koronát adott. Kérte a minisztert, hogy továbbra is ily jóindulatú támogatásban részesítse azon vidék lakosságát, kik szegény emberek, de a hazához mindnyájan egyenlő szeretettel ragaszkodnak. Barta Ödön azután kiemelte, hogy gyári és házi iparra is volna szüksége a lakosságnak. Hegedüs miniszter azzal kezdte, hogy ismeri a rutének hazafiságát: az utak kiépítését vette czélba, mert a népek nem alamizsnát, de munkát akar adni. Maga is tudja, hogy meg kellene ott honosítani egy a háziipart, mint a gyáriipart és kéri, tegyenek neki előterjesztést, ő szívesen nyújt segédkezet. Délben a képviselőház miniszteri szobájában Széll Kálmán miniszterelnök fogadta a küldöttséget. Barta Ödön köszönő szavaira a miniszterelnök azt felelte, hogy ismeri a rutén népet, becsüli hazafiságát. A kormány minden figyelmét arra fordítja, hogy a népen segítsen. Örül, hogy a kezdet jól sikerült. A kormány czélja az, hogy mindent elkövessen a nép fölsegélyezésére. Darányi Ignác földmívelési miniszternél Horosnyai esperes volt a szónok, aki kérte a minisztert, mint-hogy nincs elég legelő, szerezzék meg a gróf Schönborn tulajdonát tevő 4200 hold Háthegegyet, mely mintegy élő tlalomfa áll az alatta fekvő községek között. A telepítési alaphól talán meg lehetne azt szerezni. Darányi miniszter azt válaszolta, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a telepítési alaphól megvegye, de keresni fog módot, hogy a községek ez életrevaló kérélmé teljesüljön.

* **Pintérné gyászja.** Általánoson feltűnt tegnap este a színházban előadás alatt, milyen leverten játszott P. Szép Olga. Csakhamar elterjedt a közönség közt a levertség oka is: tegnap tudta meg a művész, hogy édesatyja meghalt, még pedig *mult hó 12-én*.

A művész atya is színész volt: Szép Antal, egykor kedvelt baritonista, a ki Budapestén is játszott régi jóidőkben. A dicsőséggel megfutott pálya után nyugdíjából éldegélt Nagysurányban, a legutóbbi időkig. Kevéssei halála előtt Nyitrára ment s ott érte a hirtelen halál mult hó 12-én, 78 éves korában. Pintér s a család ismerősei, tekintettel Pintérné gyöngykedő ideges állapotára, eddig titkolták a halálhírt. Tegnap aztán kevéssel előadás előtt állítólag egyik kórista kikotyantotta a dolgot. A hír hatása mint képzelné lehet, mélyen leverő volt a művészre. De már darabváltoztatásra késő volt, a szerepet sem lehetett másnak adni, s így esett, hogy Pintérnének játszania, mosolyognia kellett, míg szívében a legnagyobb fájdalommal; a szerető atya elvesztését sirató gyermek fájdalomát érezte.

Ez a ragyogó művész pálya érdemnek elfordított, sötétebbik, kevesektől látott oldala. A művésznőt ért csapás mindenütt őszinte részvétet keltett.

* **Az utasok réme.** Csunya halállal mult ki e napokban Podlicska Mihály úrményesi lakos, a kinek az képezte főfoglalkozás t, hogy az alkonyatban arra tévedt utasokat kifosztotta. Podlicska a gyepmesteri hivatalt töltötte be úrményesen a mint ilyennek a falun kívül, az út mellett volt a kunyhója. Ezt arra használta föl, hogy különösen téli időben, a mikor már korán besötétedett, kiállt az utszélre s mintán magát előbb álarcczal és megfelelő öltözékekkel fölszerhelte, az arra haladó magányos utasokat kifosztotta. A csendőrség már régóta kutat a fosztogató után, de mindeddig nem tudott nyomára akadni, mert Podlicska rendszeresen változtatta leshelyét. E napokban utolérte végzetet. Vásárra gyűltek össze a környéken lakó népek úrményesre. Maga Podlicska is jelen volt a vásáron. Ott szimatolta, hogy ki mit vásárol és melyik uton tér hazafelé. Alkonyatkor ő is eltávozott s a mint a sötétség beáll-

lott, elfoglalta helyét az országút mellett. Nem sokáig kellett várakozni, mert két asszony közeledett feléje, mind a kettő megrakodva vásári tárgyakkal. Podlicska megállította a két asszonyt s a legnagyobb nyugalommal szedte el tőlük az árakat. E közben kocsi érkeztek a helyszínére s a rajta ülő utasok, a két asszony jajgatására, leugráltak s utána vetették magukat a menekülő Podlicskának, a kit utól is érték és olyan alaposan elverték, hogy másnap halva találták meg a szántóföldeken. A csendőrség eddig négy embert: Töröcsi Péter, Töröcsi Ferencz, Ungi Ádám és Timár József úrbégi lakosokat tartóztatta le, mint a kik részt vettek Podlicska leverésében.

* **Mészárlás.** Enderle Rezső és Lerner Alfréd lőcsei közshadseregbeli hadnagyok végzetes kárpárbaja dolgában még most is folyik a vizsgálat, amelynek révén kitudódott már a párbaj egész lefolyása. Az első összeccapásnál Enderle a májába kapott egy szurást, Lerner pedig az arcára egy kisebb vágást. A felek megállottak, de alig kötötték be az orvosok valahogy a sebeket, folytatták a viaskodást. Enderle ezután több kisebb nagyobb vágást majd pedig egy hatalmas fejtávást kapott, mely orrát is keresztülvágta. Erre nekiment Lernernek, akit úgy fejbe sújtott, hogy a vér teljesen előntötte nemcsak arcát, hanem egész felső testét is. Lerner pedig kétségbeesésében Enderle tüdejébe döfte éles pengéjét. Enderle támoynni kezdett, mire a párbajt végre is beszüntették. Mikor Enderlét székekkel kintálta az egyik kapitány, még csak annyit mondhatott: Ich danke, Herr Haupt . . . és holtan rogyott a földre. A bonczolási jegyzőkönyv adatai szerint az Enderlét ért mindkét szurás föltétlen halálos volt. A szurásokon kívül orrán egy, jobb karján három, bal felső karján két, s mellén három nagyobb és több apró sebe volt. Lerner fején kapott egy nagy vágást, jobb karjára négy, bal felső karjára egy, arcára több kisebb, mellére két sebet kapott. Testén mintegy huszonhat seb volt látható.

* **Gyorsírási tanfolyamok.** A nem rég megalakult »Nagyvárad Gabelsberger-Markovits Gyorsíró Egyesület« által rendezett tanfolyamok az egyesület elnöke, dr. Szombathy István főreálisk. tanár vezetése alatt megnyiták és pedig szerdán a kezdők, tegnap pedig a haladók számára. A tanfolyamok az állami főreáliskola vagyani előadó-termében (földszint, balrautolsó ajtó) tartatnak; a levelezési gyorsírási tanfolyam órái szerdén és szombaton d. u. 6—7; a vitairást tanfolyamé pedig csütörtökön 6—7. Ezen óra után tartatnak az egyesület tagjai számára rendezett közös gyakorlatok, Áron Góza, az egyesület jegyzőjének vezetése alatt.

* **Másik véres eset.** Korossy, a temesvári szerencsétlen párbaj áldozata fia Apponyi Albert gerendási uradalma jószágigazgatójának. A gróf, amint hírt vett a párbajról, azonnal táviratozott Steiner Ferencz temesvári hírlapírónak, hogy keresse fel a beteget és küdjön tudósítást az állapotáról. Steiner azt válaszolta, hogy Korossy sebe ugyan komoly, tüdőlövés, de azért nem olyan veszedelmes, mint az estilapok jelentették. Ha komplikáció nem áll be, pedig eddig még nem jelentkezett, akkor felgyógyul. A sebesült egyébként már nincs elhagyatva, testvére, Návay Emilné ápolja.

* **Négy munka tragédiája.** Megrendítő eset történt tegnapelőtt — mi t levelezők benünket értesít — a hunyadmegyei Lesnyek község közelében. A lakosság őszszel és a száraz tél idején erdő irtással szokott foglalkozni s a levágott fatömböket kora tavasszal, a mikor a hóolvadás beáll, vagy esős idő van, a hegyről lefutó vizen lecsusztatják a Maros vizére. Ezt a munkát végezte tegnapelőtt 15—20 lesnyeki lakos, fölhasználva a kedvező alkalmat, a mikor a hó is olvadt, meg az eső is esett, tehát víz volt elég. Hogy a munka gyorsabban

haladjon egy osztották be magukat, hogy néhány ember a hegy lábánál állott s a lefutó fatörzseket fölfogták és ott összekötötték. Ezzel a munkával foglalkozott Pujul Vazul, Pujul György, Kracsenszku Miuru és Szlaniku Avram lenyeki lakos. Eleinte rendben ment a munka, de később oly sűrűn érkeztek a lecsuszó tömbök, hogy az alatt állók alig győzték fölfogni. A fönt lévők pedig, hogy a kedvező alkalmat kihasználják 4—5 tömböt is összekötöttek és úgy bocsátották le. Egy ilyen összekötözött tömb érkezett éppen le, a mit a bent dolgozó négy ember nagy elfoglaltságukban nem vett észre. A roppant sebességgel futó tömbök a négy embert leütötték s egyenesen beletaszították a Marosba. A négy embert maga alá szoritották a nehéz fatörzsök, úgy hogy még a vízben sem tudtak alóluk szabadulni s ennek következtében mind a négy összeroncsolt tagokkal a vízbe fuladt. Társaik csak későn vették észre a szerencsétlenséget, mire azonban a sekély vízből a iák alól kiszabadították őket, már mind a négy halva volt. A szerencsétlenül járt munkások családok emberek voltak.

* **Bimbóhullás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést. Glósz Ferencz m. kir. honvéd főhadnagy és neje Glósz szül. Necsek Francziska és gyermekei: Irma, Valéria, Reimunda Lajos és Petronella, valamint nagyszülei és számos rokonok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a szerető jó fiu. illetve testvér és rokonnak Glósz Béla Imre Jozseffának folyó évi márczius hó 7-én életének 5-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága kis halott földi maradványai folyó hó 8-án d. u. 3 órakor fognak Szent János-utca 445. számú háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz-i közsikerben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1901. márczius 7. Béke hamvaira!

* **A szerelem akadályai.** Mulatságos szerelmi történet hírére kapjuk Somogy vármegye egy kis falujából. A történet hőse a harangozó, a ki féllábát még fiatal korában elveszítette, s ezt a veszteségét falábal pótolta. Volt a faluban egy szemrevaló özvegyasszony, a kibe nagyon belebolondult a falábu harangozó. Tette neki a szépet minden módon, de a menyecske kinevette. Pedig a falábu harangozó éjszakáról-éjszakára ott virrasztott az ablaka alatt. Az özvegy ezt is tréfára vette eleinte, de a mikor látta, hogy nincs békesége egy éjjel sem, végre is elpanaszolta a dolgot a szolgabtrónak. Így esett aztán, hogy a falábu harangozó szerelmi ügyének rendezése a csendőr-örmester kezébe került. A csendőr-örmester pedig igen radikálisan járt el: szigorúan ráparancsolt a harangozóra, hogy ezentúl minden nap estéli harangozó után csatolja le a falábat és adja át egy kirendelt csendőrnek, reggeli harangozásra majd visszakapja. A szegény harangozó engedelmességedett Hűségesen beszolgáltatta esténként falábat, s a menyecske azóta nyugton elhatik.

EGYESÜLETEK

Választmányi ülés. Nagyvárad Gábelberger-Markovits Gyorsiró Egyesület. f. hó 9-én, szombaton d. u. 5 órakor a főreáliskola vegytani előadó termében (földszint, balra utolsó ajtó) választmányi ülést tart, melyre a választmány t. tagjait tisztelettel meghívom. A gyűlés tárgyai folyó ügyek és indítványok. Nagyváradon, 1901 márcz. 7. Dr. Szombathy István egyes. elnök.

Igazságszolgáltatás.

Nőválás — akadályokkal. Mezőtelegden a múlt év december havában a nagyvendég helyiségeiben táncmulatságot rendezett a környék aranyifjúsága. Nagyban folyt a táncz, no meg az ivás is. Mikor már belemellegtek a mulatsáiba, egyik fiatal ember, névszerint Melchner Elek nővალასzt parancsolt a

ezigányoknak. Ez eddig mind jó lett volna, ha a tánczosok beleegyeztek volna. De ez nem történt meg, hanem a hányan voltak, annyi félt javasoltak. Szóval nem bírták egymást meggyőzni, tehát erősebb argumentumhoz, az ökökhöz fordultak.

A nővალასzt proponáló Melchnert, két iparos segéd társa Kalocsai Sándor és Komáromy Elek ökölrel igyekeztek meggyőzni, a miből aztán egy kis parázs verekedés támadt, melynek következménye a tegnap lefolyt bűnügyi tárgyalás lett, amikor is Kalocsai Sándor és Komáromy Elek ez erőlyes argumentálásért pénzbüntetésre lettek marasztalva, de meg is fogadták azt, hogy többet semminemű nővალასztba, de még négyes rendezésbe sem avatkoznak bele.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Bűvös vadász.

Szombat: Bűvös vadász.

Az első vihar.

Herczeg Ferencz neve már akkora, hogy ha egy darabja megbukik Budapesten, annak végig kell bukducsolnia egész Magyarországon.

Ez a sorsa az Első viharak is.

A bukásnak igen egyszerű az oka: nincs a darabnak cselekménye. Annyi az egész, a mennyi jó egy novellára, de kevés a drámához. Dobó (Balla Kálmán) párbajban megölt egy embert, a ki minden alap nélkül mert dicsekedni özvegy Lorántfyne (P. Szép Olga) szerelmével. A szép asszony erről nem tud semmit, de a megöltet részvétebből őszintén sajnálja s Dobót közönséges gyilkosnak tartja, míg a valót meg nem tudja. Akkor beleszeret s egymásé lesznek.

Ezzel párhuzamosan folyik egy másik szerelmi história, egy fiatal gyerek-ember első szerelmi vihara. Lorántfyne mostoha fia, Lehel gyöngéd anyai szemek előtt nőtt fel s fogalma sincs a szerelemről. Egyszer aztán anyjának hirtelen el kell utaznia s a jó Lehel barátja, Litvayné (Szohner Olga) gondjaira bízta. Litvayné családottnak véli magát a házasságban, ideges természetű, megtetszik neki a jó fiu, kaczerkodik vele s végre is egymásba bolondulnak. A bolondságnak még bolondabb folytatását Dobó akadályozza meg, a két gyerek kiábrándul egymásból s a függöny legördül.

Tehát két cselekmény is van, a melyek azonban együtt nem tesznek ki egyet s éppen csak Dobó személye által függnék össze. Nem esoda, ha a közönség hidegen marad s nagyot csodálkozik rajta, hogy tudott Herczeg ilyen gyenge dologgal előállani?

Ugy látszik, a szereplők is biztosak voltak a darab bukásáról; szerencsésen megbuktatták az előadást is. Vontatottabb előadást még a Szigligeti-színházban nem láttunk.

Van az Első viharak egy nagy előnye: a szellemes diktáció. Ezt még akarva sem felejtette volna ki belőle Herczeg. Hanem annál inkább szárnyát szegték a szereplők mindenféle szellemességnek az általános szerepemtudással; mert mit hat az a szellemes beszélgetés, a melynek pattognia kellene gyors egymásutánban s a helyett a sugólyukon dücczen egyet-egyét?

Dicséretes kivételt tettek Balla Kálmán (Dobó) és Szohner Olga (Litvayné). Tőlük is láttunk már sokkal jobb dolgokat, meg-megakadtak ők is, de legalább pótolták a szerep tudás hézagait ügyes játékkal. Bérczy (Szentmiklóssy) is elég jól beletalálta magát a helyzetbe. Ellenben Szarvasinak (Szilvay) egy-

általán nem ajánlatos a beugrás. Tanulás nélkül ne lépjen fel, mert kapkod, me akad s nem tud ügyelni a mozdulatokra. Gáthynak (Lehel) egyelőre a tanulás nem sokat használ. A mennyire elismerjük igyekeését, annyira sajnáljuk, ha a még sem neki való nagyobb társalgási szerepekben kísérletezik, szerencsétlenül. Tegnap is a leghatasosabb jeleneteknél elkaczagta magát a közönség Gáthy szögletes mozdulatain. A III. felvonás nagy jelenetét egyenesen ő laposította el. Próbálkozzék eleinte kisebb szerepekben, ha már okvetlenül társalgási szerepekre vágyik ő, a ki elég jól énekel. Többet ér neki egy rossz bonvivant, mint egy jó énekes?

Madras Pista (Béni) elég derűtséget okozott, de nem a darab szellemében. Bárójában sok volt a pinczér-mozdulat.

A rendezés jó volt: Ballát dicséri. Hanem az talán mégis elkerülhető lesz máskor valahogyan, hogy a színpad mögött zongorázót a színpadról kelljen hangosan figyelmeztetni:

— Vége! Hallgass! K. A.

A mai opera előadás. A klasszikus zene barátainak ma estére ritka élvezetet ígér a színpad. Weber híres fantasztikus operáját, A Bűvös vadász-t eleveníti föl a színház énekes személyzete, melynek tagjait a dalmű próbái már hosszú idő óta foglalkoztatták. Az igazgatóság kiváló gondot fordított a darab kiállítására. Az operát Dellin Henrik karnagy tanította be. A fő szerepeket Forrai Ferike (Anna), Székely Anna (Agata), Gáthy Kálmán (Otto-kár), Nyáray (Kilián), Rákosy (Gáspár), Kal-már (Max), s Füredi (Kuno) játsszák. Az előadást Pintér rendezi. Holnap, szombaton ismétlik a Bűvös vadász előadását.

A legközelebbi újdonságok. A színpadon sűrű próbák folynak a legközelebb bemutatásra kerülő darabokból. E hó műsorában foglal helyet Millöcker nagyszerű operettje a Viceadmirális, a közeli napokban mutatják be a Csárda virága-t, Lukácsy Sándor népszínművét, amelyből a végső próbákat tartják. Még márcziusban lesz az Ocskai brigadéros bemutatója is. A szenzációs színmű próbáit legközelebb megkezdik. Ebben a szezonban hozzák színre Rostand világhírű darabját a Cyrano de Bergerac-ot, melynek czimszerepét váltakozva Nyáray Antal és színház ujonnan szerződötet tagja, Pataky Béla fogja játszani.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

46.

— Nikolás, jobban tennéd, ha szegény fiad ma békén hagynád. Nem látod, hogy magán kívül van. Nyugodtabb vérrel majd belátja, hogy nem kell minden hidat maga mögött felégetni, ha egy vad macska megszökik. Van még olyan szép leány, ki jobb is mint ő.

— Te pedig fiam, fordult az öreg Joachim-hoz, egy séta kocszaszt teszel velem, onnét ha tetszik a fővárosba. El kell menned, ez világos. Fogj be hamar.

Wiebecke asszony a kamara ablakából látta elhaladni a kocsit, csodálkozva nézett utána. De midőn Nikólastól meghallotta a történetet, kővé meredt.

A legkeményebb csapás érte. Tudta, hogy két gyermekét veszít el.

— Áh Nikolás, bár csak Joachim hozzám jött volna minden szavad, tetted éppen ellenkező volt.

— És ahogy élek, amellet maradok, nem kap tőlem egy fillért sem, ha tudós akar lenni! mormogá Nikolás az utolsó szót mondva.

Most térjünk vissza a partra, hol a leányt hagytuk.

— Soha többé nem jönni vissza! Akaratod teljesült! Örülj Sibilla, szabad vagy! Tied a világ, a jövő, csak Joachimot vesztéd el — örökre!

Fájdalom kiáltásba tört ki. Félelem, ijedség, zavar, merre csak tekintett. Nincs Joachim! — Nincs otthonod!

Ott feküdt a kis csolnak, melyen oly sokszor tengerre szállt. Minden megfontolás nélkül sietett a köveken deszkán át felé s elfoglalva benne rendes helyét a padon.

Jól esett a mozgás. A távozás a parttól jótétemény volt.

Mindég tovább, tovább vezetett. Ily messze egyedül, még sohasem merészkedett; de még nem elég nagy a távolág. Oly messze szeretett volna lenni, hogy a párt házaival, a fák, mezők eltűnjének szemel elől. Szeretne idegen parton kikötni, hol egy lélek sem ismeri.

— Igen, így lesz. Halmot, erdőt falut, várost mindentűt találhatok, csak Joachimot sehol. Sehol egy lelket, mely szeretne!

— Wiebecke mama, ki úgy szeretett, mint saját gyermekét — Gertrud, testvérem! Én vagyok ki ezt veletek teszi, — minden jótéteményeteket rút, hálátlansággal viszonzom?

— És mégis mégis. Nem tudok másképp! Nem tudok a biztos fészekben maradni, hol szárnyaikatok reám terjesztitek.

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 144.

Idénybérlet 142 sz.

Nagyváradon, pénteken, 1901. márcz. 8-án

A bűvös vadász.

Opera.

SZEMÉLYEK:

Ottokár, herceg	— — —	Gáthy Kálmán
Kunó, hercegi örökös fővadász-	— — —	Füredi József
mester	— — —	Székely Anna
Agata, Kunó leánya	— — —	Forrai Ferike
Anna, Agata rokona és barát-	— — —	Rákossy Gáspár
nője	— — —	Kalmár József
Gáspár, vadászlegény	— — —	Sarkady Endre
Max, vadászlegény	— — —	Bognár János
Számiel, fekete vadász	— — —	Nyáray Antal
Egy remete	— — —	
Kilián, gazdag paraszt	— — —	

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdet 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap szombaton, márczius 9-én

A bűvös vadász.

TAVIRATOK.

A Reichsrath ülése.

Bécs, márcz. 7. A Reichsrath mai ülése délután egy negyed 4 órakor kezdődött Vetter gróf elnöklése alatt. A szeszadó-törvényjavaslat tárgyalásánál az elnök Heimrichnek (ifjucseh) adja a szót, Fressel felkiált:

— Nekem adja a szót!

Vetter elnök (izgatottan): Én annak adom a szót, akinek akarom. Ez nekem jogom. (Nagy zaj.) Ön is szóhoz jut, de majd csak akkor, ha én is akarom.

Az ifjucsehek padjairól zajos felkiáltások:

— Ne engedje Fresselt beszélni. (Általános tetszés és taps.)

Heimrich folytatja beszédét. Fressel az ifjucsehek felé fordulva kiáltja:

— Hazaárulók vagytok! Népeteket áruljátok el. Az ifjucsehek oldaláról e kiáltások hangzanak:

— Szégyelje magát! Szégyen gyalázat! Maga is cseh akar lenni?

A répczeszentgyörgyi gyilkos kivégzése.

Szombathely, márcz. 7. (Saj. tud. táv.) Pete-Postás Jánost, aki Lichtenstäger Sándor kereskedőt Répcze-szentgyörgyön meggyilkolta, holnap akasztják fel. Ma hirdették ki előtte az ítéletet, melynek hallatára sirva fakadt. Nyomban átkísérte két szuronyos őr a siralomházba. **Bali Mihály** hóhér, két pribékjével, az ítélet végrehajtása végett már meg is érkezett.

Dérouléde leleplezése.

Páris, márcz. 7. Buffet, az orléansi herceg bizalmasa, tudvalevőleg egy levelet tett közzé Brüsszelben, a melyben valótlanul mondotta Déroulédenek azt az állítását, hogy a rojalisták elárulták az 1899. február 23-iki összekülvést. E levél következtében Buffet megbizottai Brüsszelben találkoztak Dérouléde megbizottáival, Buffet megbizottai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy megbízójuk nem sértegette meg Dérouléde-et s így a párbaj elmaradt. Most Dérouléde Madridból táviratot intézett Buffethez, a melyben azt mondja, hogy alighanem a fegyver választása okoz gondot Buffetnek. Ezt teljesen ő rá bizza és egyszersmind újra hazugságnak mondja állításait. (M. T. I.)

Koldus milliomos.

Budapest, márcz. 7. (Saj. tud. táv.) Budán ma egy Gyurikovits Andor nevű koldus halt meg. A temetés után lakásán félmillió forintnyi készpénzt találtak. Az elhunyt kéregetett már évek óta s most is a legszegényebb állapotok között halt meg. Ágya alatt zsemle hulladékokat és kenyér morzsát találtak. Az elhunyt rokonai nincsenek.

Hollandiából.

Amsterdam, márczius 7. Tegnap este a színházakban ingyeneledások voltak a munkás- és veteránegyesületek tagjai számára. A trónteremben rendezett bálra néhány száz meghívót küldtek szét. Vilma királynőn fehér ruha és gyémánt ékszerek voltak. Henrik herceg tengernagyi egyenruhában jelent meg a bálon. Emma királyné és a macklenburgi régens is ott volt.

Bulgáriából.

Szófia, márczius 7. Szaráfóf belügyminiszter fölslátta a fővárosi községtanácsot. A fejedelem ma ideérkezik, hogy megnyissa a szobranyét.

Husz halott.

Charkov, márczius 7. Borzasztó szerencsétlenség történt a Dorobnaja községben. Egy községnekna hirtelen bedült és 33 munkást temetett magá alá. Eddig husz halottat húztak elő: az ásatásokat folytatják.

Sztrájk.

Trieszt, márczius 7. Az áruházak nap-számossai, a kik 25 fillérnyi napi béremelést és két raktárban az akkordmunka megszüntetését követelték s ultimátumokra csak 10 fillérnyi béremelést kaptak, tegnap későn éjjel elhatározták, hogy máttól fogva sztrájkolnak.

Az új spanyol kormány esküje.

Madrid, márcz. 7. Az új miniszterek tegnap letették az esküt és ma tanácskozássra ülnek össze.

KOZGAZDASAG.

Belch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 7.

Oszták hitel	— — — — —	685.—
Magyar hitel	— — — — —	696.—
Allamvasut	— — — — —	676 25
Rimamurányi	— — — — —	492 75
Magyar jelzálog	— — — — —	454.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, márcz. 7.

Buza októberre	— — — — —	7.75
Buza áprilisra	— — — — —	7.55
Tengeri	— — — — —	6.82
Rozs okt	— — — — —	6.66
Zab ápr.	— — — — —	6.26
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	118.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	98.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — —	121.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — —	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	99.60
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	98.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	172.—
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	149.—
Gaztrák járdék papírban	— — — — —	98.30
Oszták járdék ezüstben	— — — — —	98.80
Oszták járdék aranyban	— — — — —	117.75
Oszták korona járdék	— — — — —	97.80
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	141.50
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	16.70
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	695.75
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	678.—
Párisi vista	— — — — —	95.35
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19.06
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.40
London vista	— — — — —	240.50
20 márkás arany	— — — — —	28.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

4330/1901. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Moskovits Mór és fia szeszgyárosok által felállítani szándékolt vegyészeti gyár telepengedélyezése tárgyában folyó év márczius hó 20-ik napjának d. u. 2¹/₂ órájára a kolozsvári-utcai 10. sz. házhoz helyszini tárgyalást tűzött ki, a mely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő annyival is inkább, mert a későbbben beérkező fel-szólalások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1901. márcz. hó 5-én.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

